

KS § 25

Dnr 2008/261

”Möjlighet att leva som andra” – Ny lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning (SOU 2008:77 inkl bilagor); yttrande

Förslag till yttrande från vård- och omsorgsförvaltningen 2009-01-07 med anledning av ny LSS-lagstiftning som kommer att gälla från och med 2010.

Beredning

Bilaga KS 2009/6/2, SKL- styrelsens beslut LSS-kommitténs yttrande
Bilaga KS 2009/6/3, förslag till yttrande från Sala kommun
Arbetsutskottets beslut 2009-01-20, § 9

Klas-Göran Gidlöf deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden

Carola Gunnarsson (C) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag att kommunstyrelsen beslutar
att till Socialdepartementet yttra sig i enlighet med vård- och omsorgsförvaltningens yttrande, bilaga KS 2009/6/3.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att till Socialdepartementet yttra sig i enlighet med vård- och omsorgsförvaltningens yttrande, bilaga KS 2009/6/3.

Utdrag:

Socialdepartementet
vård- och omsorgsförvaltningen,
Klas-Göran Gidlöf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	---

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2009 -01- 2 6	
Djariernr 2008/261	Aktbilaga 4

2009-01-07

Dnr 2008/261

VÅRD- OCH OMSORGSFÖRVALTNINGEN
Klas-Göran Gidlöf

Kommunstyrelsen i Sala kommun beslutar

att avge följande yttrande över LSS-kommitténs betänkande "Möjlighet att leva som andra – ny lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning" (SOU2008:77).

Sala kommuns synpunkter på förslaget i sin helhet.

LSS har sedan den trädde i kraft 1994 syftat till att ge den enskilde med stora och varaktiga funktionshinder möjlighet att leva som andra, att vara fullt delaktig i samhället samt att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor. Enligt betänkandet ska LSS kvarstå som en rättighetslag för de som ingår i tre olika preciserade personkretsgrupper.

I utredningen konstateras att det råder skillnader i landet vad gäller beslut om personkretstillhörighet och insatser för enskilda. Det konstateras också att detta inte är tillfredsställande.

Sala kommun konstaterar att LSS-kommittén presenterar förslag i sitt betänkande som är mycket positiva och till fördel för både brukare och inblandade myndigheter. Dit hör förslaget om statlig finansiering av personlig assistans, införandet av en rättighet för psykiskt funktionshindrade att erhålla daglig verksamhet samt förslaget om att LASS ska upphöra att gälla och i stället införlivas i LSS.

I grunden har Sala kommun dock den uppfattningen att nu när en översyn av lagstiftningen gjorts och LSS-kommittén haft stora möjligheter att föra resonemang kring hur LSS fungerar för att uppnå de handikappolitiska målen är det synd att man inte når fram till ett mer, vad vi menar, genomgripande och för framtiden mer hållbart förslag innebärande att staten tar hela ansvaret för finansieringen av samtliga LSS-insatser.

När nu inte detta skett och vi nu erhållit ett slutbetänkande där nuvarande lagstiftning behålls med några förändringar har vi ändå följande att anföra vad gäller den nya konstruktion som föreslås.

I det förslag som föreligger från LSS-kommittén föreslås bl.a. att staten tar över ansvaret för den del i LSS som handlar om beslut om och finansiering av personlig assistans. Sala kommun konstaterar att detta inte är tillräckligt. Staten bör ta över ansvaret för finansieringen av samtliga insatser för enskilda som beslutas inom ramen för LSS. Detta för att undvika skillnader mellan kommuner ifråga om hur mycket insatser enskilda erhåller och hur insatserna ser ut i omfattning och kvalitet. Detta också för att underlätta för funktionshindrade med insatser enligt lagen att flytta inom landet mellan kommuner utan att det ska uppstå diskussioner om fördelning av kostnader mellan kommuner.

En ny insats föreslås införas enligt LSS 4 kap. 1 § 3. Denna insats kallar kommittén för "Personlig service med boendestöd" och den ska enligt betänkandet vara hemtjänstlik och bli ett kommunalt ansvar att besluta om och att utföra.

Sala kommun konstaterar att det är olyckligt med ett kommunalt ansvar för denna insats och vill ytterligare understryka att här kommer det att finnas utrymme för gränsdragningsproblem mellan försäkringskassorna och kommunerna då en gräns för insatsen personlig assistans, som försäkringskassan, enligt förslaget, ska utreda och staten finansiera ska gå vid ett behov av insatser omfattande minst 20 timmar/vecka för grundläggande behov.

Ett tak för den nya insatsen personlig service med boendestöd föreslås bli insatser om högst 40 timmar/vecka. Risker finns att både kommun och försäkringskassa utreder behov som kan tillgodoses med insatsen vilket fördyrar administrationen av den nya lagstiftningen och inte är till nytta vare sig för brukare, kommun eller staten...

Sala kommun vill också poängtera vikten av att en reformering av LSS-lagstiftningen verkligen noggrant följs upp både vad gäller hur en ny lagstiftning fungerar i praktiken för att nå de handikappolitiska målen och hur det hela påverkar den kommunala ekonomin i sin helhet så att kommunen verkligen erhåller kompensation för de kostnadsfördyringar som det hela för med sig om förslaget antas.

Under varje rubrik i det följande redogörs först för LSS-kommitténs förslag i punktform och därefter för Sala kommuns synpunkter vad gäller just dessa punkter.

4.1 Behövs LSS som rättighetslag.

1. LSS ska finnas kvar som rättighetslag för personer med omfattande stödbehov till följd av stora och varaktiga funktionshinder.
2. Regeringen bör göra en samlad översyn av hur SoL fungerar som redskap för att uppnå de handikappolitiska målen. En stor del av verksamheten enligt LSS förutsätter en väl fungerande socialtjänst.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun har inga synpunkter på förslagen. Dock vill Sala kommun ändå i detta sammanhang konstatera att det skulle ha varit av intresse om LSS-kommittén fört ett resonemang kring att sammanföra LSS och SoL i en enda socialtjänstlag genom vilken funktionshindrade, i likhet med andra medborgare, kan få sina behov tillgodosedda. Naturligtvis ska i så fall insatserna för funktionshindrade utgöra ett eget kapitel med avgränsade lagrum i en sådan socialtjänstlag för att möjliggöra ett särskiljande av kostnaderna härför. På så sätt kan man erhålla en möjlighet till statlig finansiering av just dessa insatser så att kommunala skillnader i kvalitet och omfattning undviks, vilket blir till nackdel för den enskilde.

4.2 LSS – en lag om sociala tjänster.

1. Regleringen av de insatser och uppgifter som nu anges i LSS och LASS samlas och förtydligas i en lag så att det inte ska råda någon tvekan om stödets och servicens karaktär av sociala tjänster.

2. Regeringen bör skyndsamt utreda en särskild regelring av skyddsåtgärder i verksamheter med stöd, service, omsorg och omvårdnad för personer med funktionsnedsättningar. Utgångspunkten bör vara att dessa åtgärder inte ska ske med stöd enligt LSS eller SoL, men inte heller i en gråzon där åtgärderna saknar laglig grund.

3. Det införs en regel i LSS som ger den enskilde rätt att få företräde inför nämnden i ett ärende som rör myndighetsutövning gentemot denne.

4. Regeringen bör överväga att införa handläggningsregler i LSS för att stärka den enskildes rätt enligt lagen.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun tillstyrker förslagen enligt punkterna 1, 2 och 3.

I fråga om punkt 4 finns det oklarheter om vad som egentligen avses med handläggningsregler i detta sammanhang. Detta bör förtydligas.

4.3 Vilka syften och mål ska lagen ha?

1. De syften, mål, inriktningar och kvalitetsnivåer som anges i LSS redigeras i syfte att tydliggöra sammanhang och syfte. I dag är de utspridda i olika paragrafer och under olika rubriker.

2. Regeringen bör särskilt uppmärksamma skillnader i syften och målsättningar mellan LSS och SoL vid en översyn av hur den senare lagen fungerar som redskap för att uppnå de nationella målen för handikappolitiken. Det bör då prövas om SoL ska kompletteras med en bestämmelse om att personer med funktionsnedsättning som får bistånd med anledning av funktionsnedsättningen genom detta ska tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun har inga invändningar mot punkt 1.

Vad gäller punkt 2 har Sala kommun den uppfattningen att SoL inte ska kompletteras med en bestämmelse om goda levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Det är inte rimligt i något avseende att bygga in kvalitetskillnader i en och samma lagstiftning så att olika personer med insatser utifrån samma lagrum erhåller olika kvalitetsnivå på insatserna.

Det är inte rätt utifrån ett medborgarperspektiv och inte heller utifrån ett perspektiv där vi menar att ingen ska särbehandlas utifrån en funktionsnedsättning. Det blir dessutom mycket rättsosäkert för den enskilde som inte tydligt kan avgöra vilken skillnad det är mellan "goda levnadsvillkor" och "skälig levnadsnivå". Det har dessutom också visat sig vara svårt för våra förvaltningsdomstolar att avgöra denna skillnad vilket än mer utgör en grund för att ifrågasätta rättssäkerheten.

Det hela blir också motsägelsefullt utifrån LSS-kommitténs eget resonemang där man i sin bedömning konstaterar att "det saknas vägande skäl att skilja mellan goda levnadsvillkor och skälig levnadsnivå i fråga om sociala tjänster som omfattar stöd, service, omsorg och omvårdnad till personer med funktionsnedsättningar"(SOU 2008:77 s.25).

4.4 Personkretsen.

1. Den nuvarande personkretsen med dess tre grupper ska i princip bestå.
2. I personkrets 1 ändras "autism och autismliknande tillstånd" till "autismspektrumtillstånd".
3. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att sammanfatta kunskapsläget kring vilka diagnoser som ingår i autismspektrumet, att närmare precisera vilka diagnoser som ska ingå i personkrets 1 samt att ge ytterligare vägledning till kommunerna om hur tillämpningen ska göras.
4. En generell gräns för nybeviljande av insatser enligt LSS vid 65 år bör införas i lagen. Gränsen bör gälla alla de tre grupper som anges i personkretsen.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun har inga invändningar mot vad LSS-kommittén föreslår.

Ett barnperspektiv i LSS.

1. En bestämmelse införs i LSS för att stärka barnens ställning inom lagens tillämpningsområde. Bestämmelsen svarar mot artikel 3 i FN:s barnkonvention och innebär att när åtgärder rör barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver.
2. En bestämmelse om barns rätt att få relevant information och att komma till tals beträffande åtgärder som rör dem införs i LSS. När en åtgärd rör ett barn ska barnets inställning så långt det är möjligt klargöras. Hänsyn ska tas till barnets vilja med beaktande av dess ålder och mognad. För att kunna uttrycka sin inställning måste barnet ha tillgång till information om den aktuella åtgärden och om det finns möjlighet att välja åtgärd, de följder som de olika åtgärderna kan tänkas få.
3. Regeringen bör uppdraga åt Socialstyrelsen att ta fram metoder som kan användas för att säkerställa att barns och ungas inställning och synpunkter kommer fram inför beslut om insatser och också i det dagliga arbetet med barn med olika former av funktionsnedsättningar.
4. Om regeringen bedömer att en bestämmelse bör införas i SoL som ger socialnämnden rätt att tala med barn utan vårdnadshavarens samtycke i alla utredningar enligt 11 kap. 1 SoL bör man även överväga om det finns behov av motsvarande bestämmelse i LSS.
5. En obligatorisk registerkontroll införs av personer som ska arbeta som personliga assistenter åt barn och unga. Kravet på registerkontroll ska dock inte omfatta den som är vårdnadshavare för den assistansberättigade. Motsvarande registerkontroll införs också för dem som söker anställning i annan verksamhet enligt LSS. Den som erbjuds anställning, uppdrag, praktiktjänstgöring eller liknande ska lämna registerutdrag.
6. När registerkontroll underläts i enskild verksamhet enligt LSS ska tillståndet kunna återkallas. Sanktioner ska endast kunna användas när underlåtenheten är av allvarligt slag.
7. Kontrollen av personliga assistenter och personal inom LSS-området bör jämföras med den av skolpersonal när det gäller vilka brott som ska anges i utdrag ur belastningsregistret, giltighetstid och återlämnande. Registerutdrag eller kopia av det ska bevaras under minst två år från det att anställningen, uppdraget, praktiktjänstgöringen eller liknande påbörjades.

8. Tillsynsmyndigheten bör i sitt arbete informera om den rätt arbetsgivare har att inom bl.a. vård av utvecklingsstörda eller vård av barn och ungdom få ett utdrag ur belastningsregistret i fråga om den som den enskilde avser att anställa eller anlita som uppdragstagare.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun menar i detta sammanhang att det finns skäl att kräva registerkontroll även av personal som inte arbetar med just barn och ungdomar utan även i övrigt med funktionshindrade.

5. Huvudmannaskap för stöd och service.

1. Staten ska ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans.
2. Regeringen bör, vid uppföljningen av den nationella handlingsplanen för handikappolitiken år 2010, särskilt uppmärksamma den splittrade ansvarsfördelningen med olika huvudmän inom och utom LSS-området.
3. Regeringen bör följa upp och utvärdera effekterna av statligt huvudmannaskap för personlig assistans, och andra åtgärder som vi föreslår, och därefter bedöma om det behövs ytterligare förändringar av ansvarsförhållandena.

Sala kommun avger följande yttrande:

Förslaget är, enligt vår mening, inte alls tillräckligt. Att inte göra staten ansvarig för finansiering av LSS i sin helhet är att fortfarande behålla en mängd olägenheter som idag finns i hanteringen, beslutsfattandet, administrationen och finansieringen av insatserna inom LSS. Vi kommer att få ständiga gränsdragningskonflikter rörande dem som ligger på gränsen mellan att kunna erhålla personlig assistans och den nya insatsen personlig service med boendestöd. LSS-kommittén föreslår ett golv för personlig assistans så att denna insats begränsas och bara beviljas dem med ett grundläggande behov omfattande 20 timmar per vecka och ett tak för personlig service med boendestöd omfattande 40 timmar per vecka. Här finns ett stort utrymme där vi befärar att dubbla utredningar kommer att genomföras av både försäkringskassans och kommunens handläggare.

Den ena parten kommer att hävda att den ena insatsen ska vara tillräcklig medan den andra partens företrädare hävdar att den andra insatsen ska ges. Allt för att parterna kommer att vilja undvika ökade kostnader för egen del. Ingenting av detta är till gagn för den enskilde utan detta kommer bara att föra med sig obehag, lång väntan på beslut och en känsla av att ingen egentligen vill ha med denne att göra. I det förslag som föreligger bygger man in ständiga konflikter där den enskilde hamnar i kläm mellan två olika myndigheter. Alltså skapas en situation som LSS-kommittén egentligen säger sig vilja komma ifrån med hela sitt paket med förslag. Detta just med anledning av att man inte vill gå hela vägen och göra staten ansvarig för finansieringen av samtliga LSS-insatser.

6.2 Reglering och ansvar.

1. LASS ska upphävas och tillämpliga delar av lagen inarbetas i LSS.
2. Staten ska överta kommunernas uppgifter att betala ut sjuklöneersättning till enskilda assistansanordnare samt att besluta om tillfälligt utökad personlig assistans och verkställa dessa beslut. Kommunerna ska inte längre vara skyldiga att svara för finansieringen av de första 20 timmarna per vecka av den personliga assistans som staten beslutar om.

3. En ny regel införs i LSS för att tydliggöra att kommunen i vissa fall även fortsättningsvis ska ha rätt att få ersättning från Försäkringskassan när en person som ansökt om personlig assistans behöver sådant stöd under den tid myndigheten utreder ansökan.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun är positiv till att LASS upphör att finnas och istället får en plats inom LSS. Ej heller har vi något emot att den kommunala skyldigheten att finansiera en stor del av assistansen upphör.

Dock vänder vi oss emot att punkten 3 är formulerad på sätt som ovan. Det är uppenbart att med det som LSS-kommittén här föreslår skapas ytterligare situationer där det kommer att uppstå konflikter mellan försäkringskassan och kommunen där den enskilde oundvikligen kommer i kläm. Varför föreslås att kommunala insatser måste ges utifrån 4 kap. 1 § SoL för att ersättas i efterhand? Det utan tvekan bästa för den enskilde vore att en bestämmelse införs om att Försäkringskassan för egen del ger insatser i väntan på sitt eget beslut. Ett s.k. interimistiskt beslut i avvaktan på att frågan får ett avgörande är, vad vi menar, vad som skulle vara enklast och lättast för den enskilde som i sitt ärende därmed exempelvis slipper att vända sig till två olika myndigheter.

6.3 Behov.

1. Ett golv för rätten till personlig assistans på minst 20 timmars grundläggande behov per vecka ska införas.
2. Det grundläggande behov som avser att kommunicera ska omfatta tid som behövs för att kommunikation med andra överhuvudtaget ska vara möjlig för meningsutbyten mellan den enskilde och andra personer än dennes personliga assistenter.
3. Det grundläggande behov som avser annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den funktionshindrade ska tas bort när det finns en samlad lösning för skydds- och begränsningsåtgärder bland dem som ingår i personkretsen i LSS.
4. Det ska införas ett krav på både grundläggande behov och andra behov för rätt till personlig assistans så att den som enbart har stadigvarande omvårdnadsbehov inte kan beviljas personlig assistans. Barn och unga ska dock, tills de fyllt 21 år, ha rätt till personlig assistans även om de endast har grundläggande behov.
5. Dubbel assistans ska beviljas först efter att möjligheterna att tillgodose behoven genom hjälpmedel och bostadsanpassningar har prövats.
6. LSS ska förtydligas så samtliga behov utreds och beräknas efter en enhetlig modell – även de andra behov som den enskilde har utöver de grundläggande behoven och som gäller aktiviteter i samband med boende, delaktighet i samhällslivet, träning och egenvård.
7. Försäkringskassan bör få i uppdrag att utarbeta normering och rutiner för handläggning av ansökningar om tillfälligt utökad personlig assistans från personer som redan har ett beslut om assistansersättning.
8. Regeringen bör undersöka möjligheterna till en gemensam finansiering av stat och landsting av personlig assistans som utförs i nära anslutning till sjukvård.
9. Regeringen bör ta initiativ till att den tidsperiod som en assistansberättigad i vissa fall kan ha med sin personliga assistent under sjukhusvistelse förlängs.

Sala kommun avger följande yttrande:

Om förslagen enligt ovan genomförs uppkommer oundvikliga kostnadsökningar för kommunen som måste kompenseras. Om gränsen för att erhålla personlig assistans blir svårare att nå för den enskilde måste behoven i stället tillgodoses genom den kommunala insatsen personlig service med boendestöd.

6.4 Utförande och kvalitet.

1. Det ska alltid krävas avtal mellan assistansberättigade och assistansanordnare.
2. Det ska ställas tydligare krav på assistansanordnares ansvar för god kvalitet. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att utarbeta bedömningskriterier som kan användas i tillsynen av assistansanordnare. Bedömningskriterierna ska dock gälla för alla verksamheter med personlig assistans, oavsett om de utförs av kommuner eller enskilda anordnare.
3. Av LSS ska framgå att en enskild verksamhet ska vara av god kvalitet och att tillstånd för enskilda verksamheter får förenas med villkor av betydelse för kvaliteten. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att ta fram ytterligare normering.
4. Uppdraget att anordna personlig assistans för barn och ungdomar ska omfatta ett ansvar för att insatsen utformas så att deras växande och frigörelse främjas och att verka för att anhöriga får det stöd som de kan behöva i sin roll som personliga assistenter för barn och ungdomar. Socialstyrelsen och länsstyrelserna bör få i uppdrag av regeringen att ta fram metoder för tillsyn av verksamheter med personlig assistans för barn och ungdomar.
5. Försäkringskassan bör få i uppdrag att aktivt och fortlöpande ge alla som beviljas personlig assistans information om deras rättigheter och skyldigheter i samband med insatsen.
6. Regeringen bör se över om det är möjligt att vidga lagen om bostadsanpassningsbidrag något så att den också täcker in vissa åtgärder som rör assistenters arbetsmiljö.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun har inga synpunkter på förslagen men vad gäller punkt nummer 6 råder oklarheter. Enligt vad som anges i punkt 5 under rubriken "Behov" ovan föreslår LSS-kommittén att möjligheten till dubbel assistans ska begränsas och till en del ersättas genom tekniska hjälpmedel och bostadsanpassningsåtgärder. Kommittén förväntar sig att en stor del av den dubbla assistansen ska kunna ersättas med tekniska lösningar i bostaden eller med hjälpmedel. Detta är, enligt vår mening, att ha för stora förhoppningar på möjligheten att minska behovet av dubbel bemanning med hjälp av teknik.

Teknik och anpassning kan många gånger underlätta för den enskilde och det kan också förbättra arbetsmiljön för personal som ska utföra arbetsuppgifter i hemmet hos den assistansberättigade. Dock kan inte teknik lösa allt och bara det faktum att de bästa tekniska lösningarna finns i ett hem behöver inte innebära att det inte behöver finnas dubbel bemanning också av just arbetsmiljömässiga skäl för att öka tryggheten och säkerheten då arbetsuppgifterna utförs. Det blir också komplicerat om bostadsanpassningsbidrag som beviljas den enskilde används för att tillgodose krav som arbetsmiljölagen ställer på arbetsmiljön för de anställda.

6.5 Ersättning.

1. Regeringen bör förändra konstruktionen av det schabloniserade timbeloppet så att den delas upp i två delar. En del ska avse löne- och lönebikostnader och en del övriga kostnader.
2. Den del av schablonen som avser löne- och lönebikostnader bör differentieras. Assistans som utförs på vardagar mellan 06.00–22.00 ska ersättas med ett belopp. Assistans som utförs under övrig tid ska ersättas med ett annat, högre belopp. Ett krav för att få den högre schablonen är att den personliga assistenten fått OB-ersättning. Denna del av schablonen bör räknas upp enligt dagens modell.
3. Den del av schablonen som avser övriga kostnader bör räknas upp utifrån nettoprisindex, NPI, istället för som i dag med hänvisning till löneutvecklingen inom området. Värdet av ersättningen för övriga kostnader bör dessutom justeras nedåt så att det i penningvärde likställs med ersättningen vid införandet av det schabloniserade timbeloppet år 1997.
4. Kostnaden för vikarier i samband med ordinarie assistentens sjukdom bör vid fastställandet av det schabloniserade timbeloppet räknas in i schablonen.
5. Regeringen bör i sitt arbete med att fastställa det schabloniserade timbeloppet beakta effekterna av sitt förslag att sänka de sociala avgifterna för ungdomar och överväga om schablonbeloppet behöver anpassas i förhållande till detta.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun vänder sig emot att uppräknings ska ske utifrån NPI och inte utifrån löneutvecklingen. I den verksamhet det här handlar om är det nästan uteslutande fråga om lönekostnader och det blir om förslaget antas en besparing för staten som drabbar den kommunala ekonomin. Detsamma gäller för den retroaktiva justeringen av schablonersättningen enligt NPI som föreslås från 1997.

6.6 Tillsyn och kontroll.

1. Tillsynen över personlig assistans ska vara en del av den statliga sociala tillsynen. Det gäller även tillsyn av enskilda assistansanordnare.
2. Våra tidigare förslag om tillstånd för att anordna personlig assistans och möjligheter till sanktioner i form av föreläggande och återkallelse av tillstånd samt anmälningsplikt för dem som avser att själv anställa sina personliga assistenter bör genomföras även med ett statligt huvudmannaskap. Det ska vara möjligt att återkalla tillstånd att anordna personlig assistans vid ekonomisk misskötsamhet och ett sådant tillstånd ska kunna återkallas interimistiskt och utan att något föreläggande föregått återkallelsen.
3. Tillståndsgivningen bör hanteras av en länsstyrelse för hela landet. Tillstånds- och tillsynsmyndigheterna bör tillföras ytterligare tjänster för uppgifter som avser personlig assistans och som ligger utanför den tillsyn och tillståndsgivning som bedrivs i dag.
4. Försäkringskassan ska ansvara för att de som beviljas personlig assistans får information inför valet av anordnare medan tillstånds- och tillsynsmyndigheten ska ansvara för att uppgifter om beviljade tillstånd för enskilda assistansanordnare är enkelt tillgängliga.

5. Anordnare av assistans ska vara ansvariga för redovisningen av hur medlen använts och också för eventuell återbetalning. Försäkringskassan bör ges möjlighet att kräva den redovisning av anordnare av assistans som behövs för att kontroll av att ersättningen använts på avsett sätt ska kunna ske.

6. Regeringen bör i ett senare skede bedöma hur lång avräkningsperioden ska vara. Det är då viktigt att beakta effekterna av de lagändringar som just har genomförts när det gäller assistansersättningen.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun har inga invändningar mot förslagen utan ser det som positivt att kontrollen ökar vad gäller hur assistansersättningen används.

7.1 Övergripande frågor om kvalitet och kostnader.

1. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att, i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting, bedöma i vilken utsträckning den behovsbedömningsmodell för personlig assistans som ska vara klar år 2011 kan användas även för andra LSS-insatser och vilka kompletteringar som kan behövas för att detta ska vara möjligt.

2. Socialstyrelsens arbete med kvalitetsindikatorer inom LSS-området bör fortsätta. Kvalitetsindikatorerna bör användas för förbättringsarbete inom verksamheter med stöd och service enligt LSS och för att ge brukare, anhöriga och övriga medborgare information om dessa verksamheter.

3. Socialstyrelsen och länsstyrelserna bör få i uppdrag att utarbeta bedömningskriterier för tillsynen av kommunernas och landstingens uppgifter och insatser enligt LSS.

4. Genom information till kommunerna bör regeringen tydliggöra att den föreslagna lagen om valfritt system (LOV) också är avsedd att omfatta kommunala LSS-insatser.

5. Kommunernas särskilda uppgifter enligt LSS ska kompletteras med en uppgift att upprätta en plan för hur de som omfattas av lagens personkrets ska få sina behov tillgodosedda.

Sala kommun avger följande yttrande:

I punkt nummer 5 föreslås en ny uppgift för kommunen som måste kostnadsberäknas och kompenseras för att den ska bli möjlig att utföra.

7.2 Insatser i annan kommun.

1. En kommuns möjlighet att behålla ansvaret för en person som beviljas boende enligt LSS, vilket kommer att tillhandahållas inom en annan kommuns gränser förtydligas. Av LSS (6 kap. 2 §) bör framgå att den beslutsfattande kommunen behåller ansvaret för den enskildes LSS-insatser trots att denne till följd av beslut om boendeinsats kommer att folkbokföras i en annan kommun. I lagen inför också en ny bestämmelse om att en kommun som tillhandahåller en bostad enligt 4 kap. 1 § 8-10 i en enskild vårdgivares verksamhet belägen i en annan kommun ska meddela den kommunen detta.

2. Vidare förs det in en ny regel i 16 kap. 2 § socialtjänstlagen med innebörden att den kommun som placerar en enskild i en annan kommun även har ett sammanhållet ansvar för dennes stöd- och serviceinsatser enligt LSS. En upplysning om detta förs också in i LSS.

3. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att undersöka om staten ska ta ett större ansvar när det gäller nationella kompetens- och kunskapscenter. Det handlar om enskilda och offentliga verksamheter med stöd och service enligt LSS som är och måste vara tillgängliga för brukare från hela landet eller stora delar av landet. Uppdraget bör omfatta en analys av behovet av ett större statligt ansvar och hur det ska organiseras. Vilka kvalitetskrav som ska ställas på de berörda verksamheterna bör undersökas, liksom om det behövs en statlig delfinansiering av stöd- och serviceinsatser vid de nationella kompetens- och kunskapscentren.

Sala kommun avger följande yttrande:

Här försöker LSS-kommittén med olika förslag lösa de problem som finns och som kommer att kvarstå i fortsättningen om inte staten tar det hela ansvaret för samtliga LSS-insatser vilket är vad Sala kommun menar skulle vara det mest fördelaktiga för den enskilde som därigenom slipper hamna i kläm mellan olika kommuner som strider om kostnader. I det fall förslaget ändå antas tillstyrker Sala kommun ändå att det tydliggörs att beslutsfattande kommun behåller sitt betalningsansvar för LSS-insatsen då den enskilde placeras i annan kommun.

7.3 Insatser med beslut om boende.

1. Den nuvarande insatsen boende för vuxna enligt LSS ska delas upp i tre olika insatser: boende i gruppboende, boende i bostad med särskilt service för vuxna och särskilt anpassad bostad.
2. Den som är berättigad till gruppboende eller bostad med särskilt service för vuxna enligt LSS ska dels tillhöra lagens personkrets, dels ha behov av hjälp i sitt boende.
3. Insatserna gruppboende och bostad med särskild service för vuxna ska inte kunna kombineras med personlig assistans.
4. Med skäligena kostnader för fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter avses brukarens kostnad för deltagande i aktiviteten. Den enskilde ska inte ha några kostnader för medföljande personal.
5. Regeringen bör skyndsamt utreda hur den enskilde som fått ett beslut om gruppboende eller bostad med särskild service för vuxna enligt LSS inte ska behöva få merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning till följd av hyressättningen för dessa bostäder.
6. Högsta hyra för beräkning av det särskilda bostadstillägget för personer som har ett verkställt beslut om gruppboende eller bostad med särskild service för vuxna enligt LSS ska likställas med det som idag finns för den som är 65 år eller äldre.

Sala kommun avger följande yttrande:

I punkt nummer 3 föreslås att personlig assistans inte ska kunna beviljas i boende i gruppboende eller i bostad med särskild service för vuxna. Om förslaget i sin helhet antas bör denna möjlighet kvarstå för att kunna skapa flexibla lösningar för den enskilde, enligt vår uppfattning.

7.4 Stöd och service i ordinärt boende.

1. Personlig service med boendestöd ska införas som ny insats i LSS. Rätten bör utgå från definitionen av hemtjänst, men ge den enskilde rätt till ett beslut som avser direkt stöd. Rätten till personlig service med boendestöd ska avse högst 40 timmars stöd per vecka. Effekter av detta i förhållande till det särskilda utjämningsystemet för kommunala LSS-kostnader bör beaktas i den fortsatta beredningen av förslaget.

2. I samband med att den nya insatsen införs tas den nuvarande insatsen ledsagarservice bort ur lagen. Avlösarservice enligt LSS ska inte påverkas av den nya insatsen.

3. Regeringen bör bedöma om det behövs ytterligare klargöranden av vilket stöd och service som personer med dövblindhet kan ges enligt LSS när Socialstyrelsens uppdrag att precisera innebörden av vardagstolkning enligt HSL har avrapporterats.

Sala kommun avger följande yttrande:

Sala kommun menar att det är mycket olyckligt att kommunerna ges ansvaret för insatsen personlig service med boendestöd enligt punkt 1. Här finns stort utrymme för stora problem med gränsdragningar mellan olika myndigheter som vill föra över kostnader till sin motpart. Det finns risker för dubbel handläggning både från kommun och försäkringskassa för de personer som befinner sig på gränsen mellan insatsen enligt punkt 1 och personlig assistans. Det är alltså enligt vår uppfattning nödvändigt med ett statligt ansvar för samtliga LSS-insatser för att undvika övervältringsproblem mellan myndigheter som i sista hand drabbar den enskilde.

7.5 Sysselsättning.

1. För att kunna beviljas daglig verksamhet ska den enskilde vara beviljad aktivitets- eller sjukersättning av Försäkringskassan.

2. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att utarbeta riktlinjer för hur den dagliga verksamheten ska utformas så att den grupp som står nära arbetsmarknaden får ökade möjligheter till lönearbete.

3. Personer som beviljas daglig verksamhet enligt LSS ska ha rätt att genomgå en inledande kartläggning för att fastställa hur den dagliga verksamheten bör utformas för att passa den enskilde. Denne ska ha rätt till en aktivitetsplan som ska innehålla en beskrivning av syftet med den dagliga verksamheten.

4. Personer med psykiska funktionshinder i personkrets 3 ska få rätt till daglig verksamhet enligt 9 § 10.

5. Kommunerna ska kompenseras stegvis under tre år för kostnader för ett införande av en rätt till daglig verksamhet för personer med psykiska funktionsnedsättningar i personkrets 3.

6. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att följa utvecklingen av sysselsättningsverksamhet inklusive daglig verksamhet för personer med psykiska funktionshinder.

7. Den officiella statistiken om stöd och service enligt LSS bör omfatta en särskild redovisning av antalet personer med psykiska funktionshinder i personkrets 3 som är beviljade daglig verksamhet enligt LSS.

8. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att kartlägga behovet av meningsfull sysselsättning i form av daglig verksamhet enligt LSS för de som inte har psykiska funktionshinder och tillhör personkrets 3 LSS.

Sala kommun avger följande yttrande:

Här föreslår LSS-kommittén en starkare koppling mellan daglig verksamhet och arbetsmarknaden. Detta är enligt vår uppfattning inget fel men här finns ytterligare skäl för att staten tar hela ansvaret för samtliga LSS-insatser vilket vi har förordat tidigare.

7.6 Personligt stöd och individuell planering.

1. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att sammanfatta kunskaper och metoder för rekrytering av kontaktperson samt beskriva framgångsfaktorer och möjliga åtgärder för att långsiktigt trygga rekryteringen.
2. Insatsen råd och stöd ska benämnas särskilt expertstöd för att tydligare avgränsas mot annat personligt stöd. Insatsens kärna ska vara kunskapsstöd åt den enskilde.
3. Det riktade statsbidrag som utgår till landstingen för råd och stöd för personer i personkrets 3 ska avskaffas. Istället bör det generella statsbidraget till landstingen utökas med 100 miljoner kronor per år.
4. I samband med att en kommunal insats enligt LSS beviljas ska den enskilde erbjudas en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med henne eller honom. Den som har beviljats en LSS-insats ska därutöver kunna begära att en individuell plan upprättas.
5. Den officiella statistiken om stöd och service enligt LSS ska kompletteras med individuppgifter om särskilt expertstöd samt uppgifter om antalet personer som fått en individuell plan upprättad.

Sala kommun avger följande yttrande:

Vad gäller punkt nummer 1 och insatsen kontaktperson bör det påpekas att detta är ett frivilligt uppdrag för kontaktpersonen som erhåller ett arvode för sin insats men det hela sker i övrigt på fritid och rekrytering styrs alltså helt utifrån vad frivilliga anser sig ha för tid och möjligheter till att ta åt sig sådana uppdrag. Det blir alltså svårt för olika myndigheter att styra över detta och svårigheten att verkställa beslut av detta slag kommer att kvarstå så länge medborgares vilja till frivilligarbete inte ökas genom mer massivt sammanhållna samhällsinsatser...

8. Genomförande och konsekvenser.

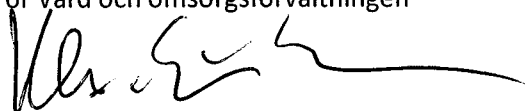
1. Kommunerna ska ompröva besluten om personlig assistans, ledsagarservice och boende under en tvåårsperiod i samband med att den nya lagen träder i kraft så att de kan förändras i enlighet med vad som gäller efter denna tidpunkt.
2. Försäkringskassan bör få i uppdrag att undersöka möjligheterna att hantera rapporteringen av utförd tid och använda medel genom kostnadseffektiva tekniska lösningar i samband med att konstruktionen av det schabloniserade timbeloppet för assistansersättning förändras.
3. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att under perioden 2010–2013 genomföra en samlad uppföljning och utvärdering av åtgärder och effekter inom LSS-området i samband med att den nya lagen genomförs. Tidsperioden är vald under förutsättning att den nya lagen träder i kraft år 2010.

Sala kommun avger följande yttrande:

Enligt punkt 1 föreslås att samtliga beslut om personlig assistans, ledsagarservice ska omprövas under en period av två år. Detta förslag innebär, om det antas, en stor administrativ ansträngning för kommunen som kräver personalmässiga resurser. Detta har inte kostnadsberäknats men det innebär avsevärda administrativa kostnader för kommunen under dessa år, vilket måste kompenseras.

Avslutningsvis vill Sala kommun ytterligare understryka vikten av att en uppföljning av reformen verkligen genomförs både vad gäller hur den förändrade lagstiftningen fungerar i praktiken för den enskilde och vilka konsekvenser förändringen får för kommunernas ekonomi i alla delar så att ersättning för kommunala kostnadsökningar kan erhållas.

För Vård och omsorgsförvaltningen

Klas-Göran Gidlöf, enhetschef för Enheten för Information, stöd och utredning.